

El lector / l'expert

¿Qui eren els indians i d'on procedien?

SERGI FERNÁNDEZ

BARCELONA

Els indians eren els emigrants que van sortir de la península Ibèrica cap a les Amèriques des de finals del segle XVIII fins a principis del XX buscant noves oportunitats laborals. Van tornar al cap d'uns anys (entre 5 i 15 aproximadament), la majoria amb les butxaques plenes. El seu lema era *cinc anys de privacions i una fortuna*, i els seus països de destí solien ser les colònies espanyoles, especialment Cuba.

Malgrat que n'hi ha d'escampats per tota la geografia espanyola, la majoria dels indians coneguts eren gallecs, asturians, càntabres i catalans. En tots aquests territoris

han deixat mostres del que avui anomenem arquitectura colonial o indiana: edificis opulents, sobretot amb palmeres, pintures al fresc i detalls exòtics. A Catalunya hi ha indians que van ser prohoms destacats, com Joan Güell i Ferrer. Les seves fortunes van ser multiplicades pels seus fills, els indians de segona generació, com Eusebi Güell i Bacigalupi.

Tate Cabré.

Professora de la UAB i autora del llibre *Cuba a Catalunya, el llegat dels indians*

Podeu efectuar la vostra consulta per carta, per telèfon (93.265.53.53) o a través del correu electrònic lector_experto@elperiodico.com

ELS CASOS DE CORRUPCIÓ
¿Un final conegut?José M. Oriol Pins
Sabadell

Pel que he llegit i sentit en relació amb els casos de corrupció ocorreguts recentment a Catalunya, veig que està en voga la sospita d'una persecució a tot el que és català. Probablement, contra aquest possible anticatalanisme cal significar que, aquí, d'acord amb el seny català, solucionem els nostres problemes amb tota justícia i equitat, condemnant els responsables de qualsevol malifeta i delictes tal com demostren els següents casos ja tancats i arxivats: *cas Casinos*, *cas Banca Catalana*, *cas Pallerols* i *cas 3%*. I, el *cas Millet*, de moment en fase d'instrucció amb responsables confessos, però sense ordre de presó. ¿Com s'acabarà?

MISSIONS DE PAU

Carta a Carme Chacón

P. B. A.
Barcelona

Ministra Carme Chacón: el diumenge 15 de novembre no la vaig veure a l'aeroport del Prat. No la vaig veure ni a vostè ni a cap altre comandament militar. Érem familiars i amics els que estàvem acomiadant un grup de soldats que s'han sumat a uns quants més que han anat marxant aquestes últimes setmanes cap a la *no guerra* de l'Afganistan. Ens va quedar clar als allà presents que el tema no interessa a ningú, que s'ha normalitzat el fet d'enviar soldats a territoris en guerra i que en els únics actes en què la veiem a vostè, i a la resta d'autoritats, és quan, per desgràcia, alguna cosa falla i ens tornen els nostres fills dins d'una caixa de fusta.

Sé que em pot dir que si el meu fill està a l'Exèrcit és perquè així ho ha decidit, però m'agradaria que pensés en aquests centenars de nois que se n'han anat a passar una llarga temporada fora de casa, fins i tot Nadal. Potser a ells sí que els hauria agradat veure que la seva feina és considerada i apreciada i que, a part de les seves famílies, hi ha algú més que els té en consideració.

Els familiars ens quedem aquí, amb la ràbia continguda i sense entendre del tot què fan els nostres fills en aquell país. Només em falta desit-

Bandes perilloses

Les bandes rugoses de cautxú per a incidents que l'Ajuntament de Barcelona ha posat a les parades de l'autobús ja han començat a desenganxar-se, com aquesta del carrer de Floridablanca. Són ideals per ensopegar i caure.

A. M. P. Barcelona

jar, sense que sigui res personal, que tant de bo no l'hagi de veure a vostè en persona.

L'ACTIVITAT POLÍTICA
La València realCarles N. D.
Algemesí

Respecte de la carta *València mundial*, de Carlos Colomer (publicada el 20 de novembre), i el seu suport a la política de Francisco Camps, vull comentar que, en temps de crisi, és una falta de respecte que dos governants facen ostentació d'un cotxe que val milers d'euros quan molta gent està a l'atur. És cert que València avui dia és més coneguda internacionalment (fórmula 1, Copa Amèrica, visita del Papa, etcètera), però ¿què hem guanyat amb tot això els valencians? ¿Quin ús han pogut fer d'aquests actes els ciutadans? Totes aquestes infraestructures són caríssimes i un ciutadà corrent no les utilitzarà mai a la seua vida.

L'educació, la cultura i l'agricultura, motors tradicionalment clau a València, fan llàstima. ¿Quines ajudes a l'agricultor, al petit comerç, a les aules de música i informàtica dels instituts, etcètera, els dona el Govern de Camps? ¿Quina promoció es fa de l'ús del valencià? Com

sempre, al Govern del Partit Popular només li interessa la gent rica i donar una bona imatge exterior, sense importar que una llengua s'estiga morint, acusant de catalanista tot aquell que es preocupa per l'idioma, i que la costa valenciana estigui desapareixent a causa de l'especulació immobiliària.

ANIVERSARI DE L'AGÈNCIA EFE
20 anys en catalàLeandro Lamor
Delegat general de l'agència Efe a Catalunya. Barcelona

En relació amb la carta *Notícies en català*, de Roger Jiménez, exdelegat de l'agència Efe a Catalunya (publicada el 19 de novembre), i la seva crítica del llibre *20 anys de notícies en català*, vull puntualitzar que l'esmentat llibre és una contribució al 20è aniversari de la posada en marxa del servei de notícies en català, que va veure la llum el 1989, i que avui és un servei estratègic d'Efe, respectat a la societat catalana i, gràcies al reconeixement dels nostres clients, amb un present i un projecte de futur. Aquest llibre no tracta -tant de bo que algun dia sigui possible fer-ho- de la història de l'agència Efe a Catalunya, en la qual, per descomptat, l'experiència del 1978 que Roger Jiménez va impulsar hauria de figurar en un lloc destacat.

La nostra pretensió amb aquest llibre no era fer història, sinó celebrar aquest aniversari, en el marc d'un altre feliç aniversari: els 70 anys de la creació de l'agència Efe. Una commemoració que tancarà el 2009 amb la millor contribució al periodisme que hem sabut fer en un any tan negatiu per a la professió: ni un sol periodista ha hagut de deixar l'empresa. Estic convençut que aquesta dada, que potser Roger Jiménez desconeix a la vista del que va escriure en la seva primera frase, serà motiu de satisfacció per a ell.

Fe d'errates

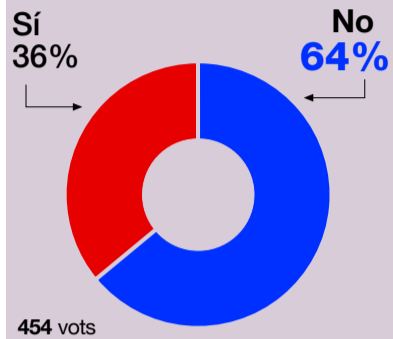
► El títol del problema d'escacs de la pàgina 92 de l'edició d'ahir ha de dir *Jugueu amb negres. ¿Sabríeu escapar a la derrota?*, i no *Jugueu amb blanques...* Igualment, el text correcte és «les blanques amenacen la dama...», en lloc de «les negres amenacen la dama...».

La pregunta

¿Aprofiteu l'ocasió d'anar a un museu un diumenge a la tarda?

Els vots a la web

Resultat d'ahir a les 22.30 h

Horia Assou

Estudiant de Psicologia

No. Sé que els museus obren el diumenge a la tarda des de fa un parell de mesos, però encara no hi he pogut anar. Em sembla una opció interessant perquè la gent pugui anar més a les sales. Intentaré anar-hi un diumenge, i així aprofitaré més el dia.

Fayrouz Fadi

Estudiant de Relacions Públiques i Màrqueting

No. La veritat és que desconeixia que obrissin aquest dia. Però penso que és una bona alternativa per passar una tarda en família. Visitar un museu pot ser una forma de tenir més cultura i aprendre coses interessants i curioses.

Rafael Barragán

Mecànic jubilat

No. Em sembla una iniciativa molt bona, ja que és un dia que la gent disposa de més temps per fer activitats. Ara que sé que obren també els diumenges, aprofitaré per anar-hi una tarda i contemplar una exposició de pintura o de fotografia.

Albert Salarich

Estudiant de comerç

No. Havia sentit parlar del tema, però no he tingut ocasió d'anar-hi un diumenge. Entre setmana sí que he pogut visitar museus. Penso que és una mesura encertada i una manera de promoure la cultura i l'art.

La pròxima pregunta

¿Millorarà la seguretat amb la Guàrdia Urbana de proximitat? Podeu contestar a la web:

www.elperiodico.cat

Petit observatori

JOSEP MARIA Espinàs

¿Existeixen les ciències religioses?

M'ha deixat molt sorprès que existeixi un Institut Superior de Ciències Religioses de

Barcelona. Les activitats que es duen a terme en aquest organisme penso que són molt interessants. Per seguir els cursos que s'hi imparteixen, s'hi inscriuen uns quants centenars de persones. Em sembla molt oportú que s'hi imparteixi un curs bàsic de Bíblia i un altre de formació de professors de Religió. Entre tants alumnes, són minoria els que tenen menys de 30 anys, de manera que solament es podrà omplir mínimament el gran buit que hi ha sobre cultura religiosa entre els més joves.

Però he d'explicar la sorpresa que m'ha produït aquest institut: me l'ha provocat el nom que té, que és el que he citat en començar aquesta columna: Institut Superior de Ciències Religioses. ¿És adequat parlar de *ciències religioses*?

Més d'una vegada he exposat la meua disconformitat amb l'abús que es fa de la paraula *ciència*. Em sembla molt poc rigorós que es parli de Ciències de la Comunicació, Ciències Empresarials, etcètera. Sé molt bé que el sentit inicial de *ciència és coneixement*, i que, per tant, és podria dir que un historiador, un mecànic de cotxes, un pagès, un periodista o un advocat té molta ciència, ja que té un notable coneixement o domini del seu ofici. Però no ens atreviríem mai a dir que són uns científics. Sabem distingir molt bé la seva condició d'experts, de savis, del fet que per la simple aplicació dels seus coneixements, el mecànic o l'assessor financer estiguin practicant *ciència*.

Però la inflació ha estat inevitable. A la gent li ha agradat vincular la seva activitat a una ciència. Però em sembla excessiu que la *cienciofilia* hagi arribat a la religió. Al costat de l'austera i exacta denominació Facultat de Teologia, per exemple, on s'estudien els fonaments de la religió cristiana, ¿no és exagerat parlar de *ciències religioses*?

Si no m'equivoco, l'institut que duu aquest nom és, bàsicament, un centre d'ensenyament, en el qual s'estudia la Bíblia, el diàleg interreligiós, es formen professors de religió i moltes altres matèries que, sincerament, em semblen necessàries en la nostra cultura; a més a més, s'analitza el diàleg entre la fe i la ciència, precisament perquè la religió no és una ciència.

¿No seria més discreta i coherent la denominació Institut d'Estudis Religiosos? Pel camí que anem, aviat hi haurà un Institut Superior de Ciències Articulístiques... ≡